

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24.05.2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., po rozpoznaniu wniosku z 23.04.2021 w nawiązaniu do wniosku z 6.11.2018 r., odmówił A. R. prawa do emerytury pomostowej, ponieważ wnioskodawca po dniu 31.12.2008 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2018 r, poz. 1924). Do stażu pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art.3 ust.1 i 3 niniejszej ustawy Zakład nie zaliczył wnioskodawcy okresu zatrudnienia od 19.01.2015 r. do 10.02.2015 r., ponieważ ww nie został zgłoszony do ZUS jako pracownik zatrudniony w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze. Ponadto pracodawca w piśmie z 6.04.2021 r. potwierdza, że wykonywana przez wnioskodawcę praca nie zalicza się do pracy w szczególnych warunkach.

Zakład wyjaśnił, że zgodnie z art. 38 ustawy o emeryturach pomostowych, w przypadku wykonywania pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze po 31.12.2008r., płatnik składek jest zobowiązany dokonać zgłoszenia pracownika na drukach (...) do 31 marca danego roku kalendarzowego za poprzedni rok. W przypadku wystąpienia z wnioskiem o przyznanie emerytury pomostowej, zgłoszenie danych o pracy w szczególnych warunkach w danym roku kalendarzowym, płatnik składek przekazuje do Zakładu w terminie 7 dni od dnia zgłoszenia wniosku.

Ponadto Zakład odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej, powołując się na przepis art. 4 w zw. z art. 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1924), ponieważ wnioskodawca nie udowodnił na dzień 1 stycznia 2009 r. okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust.1 i 3 ustawy pomostowej, wynoszącego co najmniej 15 lat, tj. pracy wymienionej w załączniku nr 1 lub 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych.

Zakład podał, że do pracy w szczególnych warunkach w myśl art. 4 w zw. z art. 49 ustawy pomostowej nie zostały zaliczone okresy: 3.03.1980 r. – 31.03.1984 r., 1.02.1991 r. – 31.12.2008 r. ponieważ pracodawca nie potwierdził, że wnioskodawca wykonywał pracę wymienioną w załączniku nr 1 lub 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych.

Zakład wyjaśnił, że zgodnie z art. 51 tej ustawy płatnik składek zobowiązany jest do wystawienia zaświadczenia o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 niniejszej ustawy za okresy przypadające przed 1 stycznia 2009 r.

Jednocześnie Zakład podał, że na podstawie dowodów dołączonych do wniosku i uzyskanych w wyniku postępowania przyjął za udowodnione okresy nieskładkowe w ilości 11 miesięcy, 8 dni, składkowe w ilości 39 lat, 9 miesięcy, 18 dni, co sumarycznie dało staż w ilości 40 lat, 8 miesięcy, 26 dni, a nadto staż w szczególnych warunkach w myśl art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych w ilości 17 lat, 3 miesięcy, 25 dni, a także żadnego stażu w szczególnych warunkach w myśl art. 49 tej ustawy .

Jednocześnie zakład wskazał iż niniejszą decyzją zmienia się decyzję z 20 .02. 2019 r. w zakresie jej uzasadnienia. Niniejsza decyzja została wydana na podstawie dokumentów złożonych do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych 23.04.2021 r. Dokumenty złożone przez ubezpieczonego nie potwierdziły pracy w szczególnych warunkach w okresie 19.01.2015 – 10.02.2015 r.

/decyzja k. 10 akt ZUS/

Od powyższej decyzji złożył odwołanie wnioskodawca, żądając jej zmiany poprzez przyznanie prawa do emerytury pomostowej. W uzasadnieniu swego stanowiska podniósł iż okres jego zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) Sp z.o.o. w Ł. przy ul. (...) w okresie od 19.01.2015 do 10.02.2015 , na stanowisku operator maszyn odlewniczych w pełnym wymiarze czasu pracy winien zostać zaliczony do okresu pracy w szczególnych warunkach.

/odwołanie - k. 3 /

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji i podniesioną w niej argumentację. Dodatkowo organ wskazał iż w zakresie braku zaliczenia do pracy w szczególnych warunkach w kontekście art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych okresów od 3.03.1980 do 31.03.1984 i od 1.02.1991 do 31.12.2008 r. istotne znaczenie ma dokumentacja zgromadzona w aktach sprawy VIII U 8/19 prowadzonej w wyniku odwołania od decyzji z 6.12.2018 i od decyzji z 20.02.2019 o odmowie prawa do emerytury pomostowej, zakończonej wyrokiem Sądu Okręgowego z 8.02.2021 kontrolowanym w postępowaniu apelacyjnym pod sygn. III AUa 374/21.

/odpowiedź na odwołanie – k. 8-9/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił, co następuje:

Wnioskodawca A. R. urodził się (...) Odwołujący nie pozostaje w zatrudnieniu, jego ostatni stosunek pracy został rozwiązany 30.04.2018 r.

/ bezsporne/

Decyzją z dnia 6.12.2019 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w Ł., po rozpoznaniu wniosku z 6.11.2018 r., odmówił A. R. prawa do emerytury pomostowej, ponieważ wnioskodawca po dniu 31.12.2008 r. nie wykonywał prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1924). Ponadto Zakład odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej, powołując się na przepis art. 4 w zw. z art. 49 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1924), ponieważ wnioskodawca nie udowodnił na dzień 1 stycznia 2009 r. okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej, wynoszącego co najmniej 15 lat, tj. pracy wymienionej w załączniku nr 1 lub 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych. Zakład podał, że do pracy w szczególnych warunkach w myśl art. 4 w zw. z art. 49 ustawy pomostowej nie zostały zaliczone okresy: 3.03.1980 r. – 31.03.1984 r., 1.02.1991 r. – 31.12.2008 r. ponieważ pracodawca nie potwierdził, że wnioskodawca wykonywał pracę wymienioną w załączniku nr 1 lub 2 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych.

/ bezsporne/

Od ww. decyzji wnioskodawca złożył odwołanie domagając się przyznania prawa do emerytury pomostowej.

/ bezsporne odwołanie k. 3 załączonych akt VIII U 8/19/

W toku powyższego postępowania odwoławczego przed Sądem Okręgowym wskazana wyżej decyzja została przez pozwaną Zakład Ubezpieczeń Społecznych dwukrotnie zmieniona kolejnymi decyzjami z dnia 12.12.2018 r. i 20.02.2019 r. Niemniej jednak organ rentowy uwzględniając składane przez wnioskodawcę dokumenty nadal konsekwentnie odmawiał mu prawa do świadczenia uznając, iż na dzień 1.01.2009 r. nie zostało udowodnionych co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 ust 3 ustawy o emeryturach pomostowych, nie został również wykazany wskazany okres pracy przypadający po dniu 31.12. 2008 r.

/bezsporne, pisma procesowe ZUS k. 4-5 i 19 załączonych akt VIII U 8/19 , kopia decyzji z 20.02.2019 r. k. 22 załączonych akt VIII U 8/19/

Wyrokiem z dnia 8 lutego 2021 r. Sąd Okręgowy w Łodzi VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych odwołania A. R. od decyzji z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 6 grudnia 2018 r i 20 lutego 2019 r. oddalił.

W uzasadnieniu wskazanego rozstrzygnięcia Sąd Okręgowy wskazał, iż ubezpieczony po dniu 31 grudnia 2008 roku nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy

o emeryturach pomostowych i jednocześnie na dzień 1 stycznia 2009 roku nie legitymuje się okresem co najmniej 15 lat wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, tym samym nie przysługuje mu prawo do emerytury pomostowej. Na gruncie wskazanego postępowania wnioskodawca, wykazywał iż spełnił przesłanki wskazane w art. 4 i art. 49 ustawy tj w dniu wejścia w życie ustawy miał okres wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, gdyż za taką uznać należało okres pracy od maja 1990 r. do maja 2011 r. w Zespole Elektrociepłowni (...) a następnie u jego następców prawnych (...) S.A. i (...) S.A. Sąd Okręgowy badając zgromadzoną w procesie dokumentację analizując zeznania świadków nadto w oparciu opinię biegłego specjalisty z zakresu BHP wskazanego stanowiska nie podzielił. Ponadto Sąd Okręgowy wyraźnie wskazał iż nie można utożsamiać faktu wykonywania pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze z wykonywaniem pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych.

/ wyrok k. 268 załączonych akt VIII U 8/19 wraz z uzasadnieniem k. 271-278 załączonych akt VIII U 8/19 /

W dniu 17 marca 2021 r. ubezpieczony wniósł apelację od powyższego rozstrzygnięcia.

/ bezsporne apelacja k. 281 i k. 290 -292 załączonych akt VIII U 8/19/

W dniu 23 kwietnia 2021 r. wnioskodawca wystąpił do ZUS z kolejnym wnioskiem o przyznanie mu emerytury pomostowej w związku z jego zatrudnieniem w warunkach szczególnych do 31.12.2008 r. potwierdzonym w świadectwie pracy w ilości 17 lat 11 miesięcy i 2 dni oraz w związku z jego zatrudnieniem w Przedsiębiorstwie (...) Sp z.o.o. w Ł. przy ul. (...) w okresie od 19.01.2015 do 10.02.2015 na stanowisku operator maszyn odlewniczych, które to stanowisko jest w wykazie prac szczególnych warunkach stanowiącym załącznik do ustawy o emeryturach pomostowych.

/ wniosek k. 1-3/

Rozpoznając wskazany wniosek w odniesieniu do wniosku z 6.11.2018 r. organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję z dnia 24.05.2021 r.

/ decyzja k. 10 akt ZUS/

Prawomocnym postanowieniem z dnia 20 lipca 2021 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych odrzucił apelację A. R. od wyroku Sądu Okręgowego w Łodzi z dnia 8 lutego 2021 sygn akt VIII U 8/19.

/ postanowienie k. 306 załączonych akt VIII U 8/19/

W okresie od 19.01.2015 r. do 10.02.2015 r. wnioskodawca A. R. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie (...) Sp z.o.o. w Ł. przy ul. (...), na stanowisku operator maszyn odlewniczych.

/ świadectwo pracy z dnia 10.02.2015 k. 4 akt ZUS/

W świadectwie pracy za wskazany okres zatrudniania z dnia 10.02.2015 pracodawca nie potwierdził wykonywania przez wnioskodawcę pracy w szczególnych warunkach.

/ świadectwo pracy z dnia 10.02.2015 k. 4 akt ZUS/

W piśmie z dnia 6.04.2021 r. Przedsiębiorstwo (...) Sp z.o.o. w odpowiedzi na prośbę wnioskodawcy o wydanie zaświadczenia o pracy w szczególnych warunkach, wskazało że praca wykonywana przez ww. w okresie od 19.01.2015 r. do 10.02.2015 r. nie zalicza się do pracy w szczególnych warunkach. Stanowisko to potwierdziła Państwowa Inspekcja Pracy w czasie kontroli przeprowadzonej w październiku 2020 r. W wyniku ww. kontroli nie stwierdzono

w przedsiębiorstwie prac wyczerpujących wymagania określone w art. 3 ust. 1 ust. 2 pkt 2 a,c,e, Ustawy emeryturach pomostowych z dnia 19.12.2008 r. (Dz.U nr 237 poz 1656).

/ pismo k. 5 akt ZUS/

W stanowisku stanowiącym odpowiedź na skargę wnioskodawcy dotyczącą braku wydania świadectwa pracy przez Przedsiębiorstwo (...) Sp z.o.o. w Ł. pismem z dnia 19.04.2021 r. Państwowa Inspekcja Pracy poinformowała, iż do dnia kontroli w 2020 r. pracodawca nie rozpatrywał zatrudnienia pracowników na stanowiskach pracy występujących w zakładzie pracy i wymienionych w załączniku do ustawy o emeryturach pomostowych w aspekcie prac w warunkach szczególnych, nie dopełnił też obowiązków oceny warunków pracy pod kątem występowania mikroklimatu gorącego i umiarkowanego. Takich badań nie prowadził do czasu kontroli w październiku 2020 r. Wówczas wyniki badań nie wyczerpywały wymagań określonych w ustawie – w art. 3 ust. 2 ustawy o emeryturach. Natomiast badania wydatku energetycznego zostały przeprowadzone w 2018 r. przy pomocy metody szacunkowej przez pracowników zakładu.

/ pismo PIP k. 22-24/

Wnioskodawca bezspornie posiada udowodnione okresy nieskładkowe w ilości 11 miesięcy, 8 dni, składkowe w ilości 39 lat, 9 miesięcy, 18 dni, co sumarycznie daje staż w ilości 40 lat, 8 miesięcy, 26 dni, a nadto staż w szczególnych warunkach w myśl art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych w ilości 17 lat, 3 miesięcy, 25 dni,

/ bezsporne/

Przy ustalaniu stanu faktycznego Sąd oparł się na powołanych wyżej dokumentach zawartych w aktach organu rentowego aktach sprawy jak i w załączonych aktach sprawy VIII U 8/19. Wskazane dokumenty nie były kwestionowane przez żadną ze stron Sąd zaś nie miał podstaw do podważania ich mocy dowodowej z urzędu.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Warunki nabywania prawa do emerytury pomostowej określa ustawa z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1924), która weszła w życie z dniem 1 stycznia 2009 roku.

Podkreślić należy, że ustawa o emeryturach pomostowych zastąpiła przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS określające zasady przyznawania emerytur w niższym wieku pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach pracy lub w szczególnym charakterze nowymi regulacjami określającymi zasady nabywania wcześniejszych emerytur z tytułu tego rodzaju pracy. Celem tej ustawy jest ograniczenie kręgu uprawnionych do emerytury z powodu pracy w szczególnych warunkach pracy lub w szczególnym charakterze do mniejszej liczby sytuacji uzasadnionych rzeczywistą koniecznością przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w których oczekiwania osób, które rozpoczęły wykonywanie takiej pracy na starych zasadach, na wcześniejsze przejście na emeryturę powinny zostać zaspokojone. Ustawa ma charakter przejściowy, ograniczając prawo do uzyskania emerytury pomostowej do osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r., które pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) rozpoczęły przed 1 stycznia 1999 r. (art. 4 pkt 5 ustawy). Jak wskazał Trybunał Konstytucyjny emerytura pomostowa ma być „pomostem między dotychczasowym systemem z licznymi możliwościami przechodzenia na emeryturę w obniżonym wieku emerytalnym i nowym systemem, w którym tego typu rozwiązania będą wyjątkiem” (uzasadnienie wyroku z dnia 16 marca 2010 r., K 17/09, (...) 2010 nr 3, poz. 21).

Wskazany wyżej cel ustawy realizują w najbardziej widoczny sposób jej przepisy określające przesłanki nabycia emerytury pomostowej.

Zgodnie z art. 4 ustawy prawo do emerytury pomostowej, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31 grudnia 1948 r.,
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat,
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn,
4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn,
5. przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS,
6. po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3,
7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Z art. 4 wynika, że jakkolwiek w świetle art. 4 pkt 2 i 5 w związku z art. 3 ust. 7 ustawy, do wymaganego przez ustawę stażu przypadającego przed dniem jej wejścia w życie, tj. przed 1 stycznia 2009 r., wlicza się okresy pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu zarówno art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy, jak i art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, to właściwego ograniczenia do zamierzonego przez ustawodawcę kręgu osób uprawnionych do emerytury pomostowej dokonuje konieczność spełnienia przesłanki z art. 4 pkt 6. Wymaganie to spełnia zasadniczą funkcję eliminacyjną, ograniczając ostatecznie prawo do emerytury pomostowej do kręgu osób wykonujących pracę kwalifikowaną jako szczególną w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawa o emeryturach pomostowych .

Możliwość uzyskania emerytury pomostowej przez osoby niespełniające warunku z art. 4 pkt 6 przewiduje art. 49 ustawy według którego prawo do emerytury pomostowej przysługuje również osobie, która:

1. po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
2. spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;
3. w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Przytoczony przepis zmienia wymagania konieczne do uzyskania emerytury pomostowej dla osób niespełniających warunku z art. 4 pkt 6 ustawy, zwalniając je z konieczności wykonywania po 31 grudnia 2008 r. pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 tej ustawy, jednakże wprowadza w to miejsce wymaganie, aby ubiegający się o rozważane świadczenie spełniał w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 2009 r.) warunek posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3. Warunek ten został jasno wyrażony, wynika wprost z literalnego brzmienia art. 49 pkt 3 ustawy i jest zgodny z jej celem.

Należy podkreślić, że jedynie łączne spełnienie wszystkich przesłanek uprawnia do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi, III AUa 1664/12). Innymi słowy, nie spełnienie jednej z przesłanek wymienionych w art. 4 cytowanej ustawy pozbawia wnioskodawcę prawa do emerytury pomostowej.

W myśl art. 365 § 1 kpc. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby.

Związanie stron, o którym mowa w powołanym przepisie, polega na związaniu tych osób dyspozycją zawartej w sentencji wyroku skonkretyzowanej, zindywidualizowanej i trwałej normy prawnej wywiezionej przez sąd z

norm generalnych i abstrakcyjnych zawartych w przepisach prawnych. Inne sądy, organy państwowe oraz organy administracji publicznej, rozstrzygające w sprawach innych niż karne, są związane prejurydycjalnie, czyli nie mogą dokonać odmiennej oceny prawnej roszczenia niż zawarta w prejudykacie, ale także nie mogą dokonać odmiennych ustaleń faktycznych. W orzecznictwie utrwalony jest pogląd, że moc wiążąca orzeczenia odnosi się tylko do treści jego sentencji, a nie uzasadnienia (wyrok SN z dnia 8 czerwca 2005 r., V CK 702/04, Lex nr 402284). Nie mają zatem mocy wiążącej ani poglądy prawne wyrażone w uzasadnieniu orzeczenia (wyrok SN z dnia 13 marca 2008 r., III CSK 284/07, Lex nr 380931), ani motywy i ustalenia faktyczne zawarte w uzasadnieniu (wyrok SN z dnia 15 listopada 2007 r., II CSK 347/07, Lex nr 345525). Według Sądu Najwyższego, przedmiotem prawomocności materialnej jest bowiem ostateczny rezultat rozstrzygnięcia, a nie przesłanki, które do niego doprowadziły. Sąd przy wydaniu wyroku nie jest związany zarówno ustaleniami faktycznymi poczynionymi w innej sprawie, jak i poglądami prawnymi wyrażonymi w uzasadnieniu zapadłego w niej wyroku (wyrok SN z dnia 21 czerwca 2007 r., IV CSK 63/07, Lex nr 485880). Natomiast zawarte w uzasadnieniu orzeczenia motywy rozstrzygnięcia mogą mieć znaczenie dla ustalenia zakresu mocy wiążącej prawomocnego orzeczenia, czyli granic prawomocności materialnej orzeczenia w rozumieniu art. 365 § 1 (tak wyrok SN z dnia 15 lutego 2007 r., II CSK 452/06, OSNC-ZD 2008, nr A, poz. 20). Nie zmienia to jednak faktu, że określone w art. 365 KPC związanie stron, sądów i innych podmiotów i osób treścią prawomocnego orzeczenia wyraża nakaz przyjmowania przez nie, że w objętej nim sytuacji stan prawny przedstawiał się tak, jak to wynika z sentencji wyroku (wyr. SN z 23.6.2009 r., II PK 302/08, L.; wyr. SN z 15.11.2007 r., II CSK 347/07, L.).

Na gruncie badanej sprawy odwołujący we wniosku o świadczenie stanowiącym asumpt do wydania zaskarżonej decyzji wywodził, iż spełnia przesłanki do przyznania emerytury pomostowej bowiem legitymuje się świadectwami potwierdzającymi jego zatrudnienie w warunkach szczególnych do 31.12.2008 r. w ilości 17 lat 11 miesięcy i 2 dni tj za okres zatrudnienia w (...) Spółka Akcyjna a także dlatego, że w okresie zatrudnienia od 19.01.2015 do 10.02.2015 w Przedsiębiorstwie (...) Sp z.o.o. w Ł. pracował na stanowisku operator maszyn odlewniczych, które to stanowisko jest wymienione w wykazie prac szczególnych warunkach stanowiącym załącznik do Ustawy o emeryturach pomostowych. W odwołaniu od zaskarżonej decyzji skarżący podnosił, iż po dniu 31 grudnia 2008 r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych i spełnia wskazany warunek gdyż taki charakter miało jego zatrudnienie w okresie od 19.01.2015 do 10.02.2015 r.

Mając to na uwadze w kontekście wyżej przytoczonych przepisów a także uwzględniając zakres mocy wiążącej prawomocnego orzeczenia – wyroku Sądu Okręgowego VIII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 8 lutego 2021 r. w sprawie VIII U 8/19 -wskazać należy, iż kwestia wykonywania przez wnioskodawcę pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej w okresie od maja 1990 do maja 2011 tj w okresie zatrudnienia w Zespole Elektrociepłowni (...) a następnie u jego następców prawnych (...) S.A. i (...) S.A. jako objęta przedmiotem ww postępowania nie może być obecnie rozstrzygana. Sąd Okręgowy orzekając bowiem o braku prawa wnioskodawcy do emerytury pomostowej w wyroku z 8 lutego 2021 r. w sposób wiążący przesądził, że praca w tym okresie nie może być kwalifikowana jako praca w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 4 w zw. z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych i uzasadniać prawa do spornego świadczenia. Co za tym idzie w chwili obecnej brak podstaw do czynienia w tym zakresie ustaleń odmiennych. Tym samym okres zatrudnienia wnioskodawcy w Zespole Elektrociepłowni (...) a następnie u jego następców prawnych (...) S.A. i (...) S.A. w żadnym razie nie może determinować innego rozstrzygnięcia w kwestii prawa ubezpieczonego do emerytury pomostowej. W niniejszym postępowaniu wnioskodawca nie wykazywał zaś żadnych innych okresów, które mogłyby składać się na wymagany w art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych 15 letni staż pracy w szczególnych warunkach przypadający przed 1.01.2009 r.

Na gruncie rozpoznawanej sprawy w świetle nowo podniesionych zarzutów do rozstrzygnięcia pozostaje jednak nadal czy wnioskodawca po dniu 31 grudnia 2008 r. faktycznie jak przyjął organ rentowy w zaskarżonej decyzji nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy pomostowej. Pomijając w tym zakresie okres zatrudnienia w (...) S.A. i (...) S.A. do maja 2011 r. – jako objęty prawomocnym wyrokiem z dnia 8.02.2021 r. i nie zakwalifikowany wówczas do pracy w szczególnych warunkach - w

dalszym ciągu zbadać należało charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę na stanowisku operatora maszyn odlewniczych w Przedsiębiorstwie (...) Sp z.o.o. w Ł. w okresie od 19.01.2015 r. do 10.02.2015 r.

Jak wskazano wyżej ustawa o emeryturach pomostowych znacznie zawężyła rodzaje prac i stanowiska, na których wykonuje się prace w warunkach szczególnych w porównaniu do tych prac i stanowisk, jakie zawiera wykaz A, będący załącznikiem do Rozporządzenia Rady Ministrów z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.). Ustawa pomostowa w załącznikach 1 i 2 zawiera własne określenia prac w warunkach szczególnych.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych Prace w szczególnych warunkach to prace związane z czynnikami ryzyka, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwałe uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy. Natomiast prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy. W załączniku nr 1 do w/w ustawy o emeryturach pomostowych poz. 6 wymienione są prace bezpośrednio przy zalewaniu form odlewniczych, transportowaniu naczyń odlewniczych z płynnym, rozgrzanym materiałem (żeliwo, staliwo, metale nieżelazne i ich stopy). Przy tym przy dokonaniu oceny, czy pracownik był zatrudniony w warunkach szczególnych nie decyduje nazwa zajmowanego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej i wykonywanej pracy. /III AUa 267/13 - wyrok SA Rzeszów z dnia 18-06-2013/

W ocenie Sądu na gruncie rozpatrywanej sprawy nie zostało wykazane, że wnioskodawca będąc zatrudnionym w Przedsiębiorstwie (...) Sp z.o.o. w Ł. na stanowisku operator maszyn odlewniczych zajmował stanowisko i wykonywał czynności wskazane w powyższym wykazie.

Znamiennym jest, iż wnioskodawca nie legitymuje się świadectwem wykonywania prac w warunkach szczególnych za sporny okres zatrudnienia. Pracodawca kategorię odmówił mu wydania takowego wskazując, że praca wykonywana przez niego nie zalicza się do pracy w szczególnych warunkach. Sąd miał przy tym na uwadze, że Państwowa Inspekcja Pracy w wyniku przeprowadzonej u wskazanego pracodawcy kontroli stwierdziła, iż do dnia kontroli w 2020 r. pracodawca nie rozpatrywał zatrudnienia pracowników na stanowiskach pracy występujących w zakładzie pracy i wymienionych w załączniku do ustawy o emeryturach pomostowych w aspekcie prac w warunkach szczególnych, nie dopełnił też obowiązków oceny warunków pracy pod kątem występowania mikroklimatu gorącego i umiarkowanego, natomiast badania wydatku energetycznego zostały przeprowadzone w 2018 r. przy pomocy metody szacunkowej przez pracowników zakładu. Powyższe jednak samo w sobie nie oznacza, iż wnioskodawca pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1, 3 wykonywał. W procesie w żaden sposób nie wykazano iż w spornym okresie praca wnioskodawcy odbywała się w warunkach ryzyka stanowiących zagrożenie dla jego życia i zdrowia określonych w art. 3 ust. 1 lub 3 ustawy o emeryturach pomostowych., a tym samym ubezpieczony nie sprostał spoczywającemu na nim ciężarowi dowodowemu w tym zakresie - zgodnie z art.6 k.c. w zw. z art. 3 k.p.c. Stosownie bowiem do art. 6 k.c., ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na tej stronie, która z tych faktów wywodzi skutki prawne /wyrok SA w Białymstoku z 13.02.2019, I AGa 144/18/. Ponadto nawet na dzień przeprowadzenia kontroli przez PIP dostępne wówczas wyniki badań nie wyczerpywały wymagań określonych w ustawie. Tym samym wskazanych okoliczności w żaden sposób nie można było nawet domniemywać. Jak przyjmuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego wykaz prac określonych w art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z 2008 r. o emeryturach pomostowych jest zamknięty i nie podlega uzupełnieniu, co oznacza, że cech pracy „o szczególnym charakterze” lub „w szczególnych

warunkach” nie mogą posiadać inne prace, choćby sposób ich wykonywania i ich jakość mogła obniżyć się z wiekiem (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 13 marca 2012 r., II UK 164/11). Ubezpieczony nadal nie spełnia zatem przesłanek wskazanych w art. 4 pkt 6 i art. 4 w zw. z art. 49 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 ustawy o emeryturach pomostowych, jest legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych po dniu 31 grudnia 2008 r. (czyli od dnia wejścia w życie ustawy o emeryturach pomostowych). Osoby, które takiej pracy po wskazanej dacie nie wykonywały, a w rezultacie nie spełniają warunku określonego w art. 4 pkt 6 ustawy, mają możliwość uzyskania emerytury pomostowej w oparciu o art. 49 ww. ustawy, który w miejsce warunku z art. 4 pkt 6 ww. ustawy wprowadza wymaganie, aby zainteresowany spełniał w dniu wejścia w życie ustawy (1 stycznia 2009 r.) warunek posiadania co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. /III AUa 311/19 - wyrok SA Białystok z dnia 14-08-2019/

Reasumując – ustalone w sprawie okoliczności skutkują uznaniem, że odwołujący nie spełnił wszystkich warunków, o których mowa w art. 4 i art.49 ustawy o emeryturach pomostowych. Skoro więc ubezpieczony po dniu 31 grudnia 2008 roku nie wykonywał pracy

w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych i jednocześnie na dzień 1 stycznia 2009 roku nie legitymuje się okresem co najmniej 15 lat wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, to nie przysługuje mu prawo do emerytury pomostowej.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ §1 k.p.c., oddalił odwołanie.

Zarządzenie: Odpis wyroku z uzasadnieniem

doręczyć wnioskodawcy.

J.L.